

Universitätsbibliothek Paderborn

Johannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd Herbipolin Abbatis, viri suo aeuo doctiss. ... Partis Opera Historica, Qvotqvot hactenus reperiri potuerunt, omnia

Partim E Vetvstis Fvgientibusque editionibus reuocata, & ad fidem
Archetyporum castigata; partim ex manuscriptis nunc primùm edita ;
Qvorvm Catalogvm Aversa pagina exhibet

Iohannis Trithemii Spanheimensis Primo, Deinde D. Iacobi Maioris Apvd
Herbipolin Abbatis, viri suo æuo doctissimi Secvndæ Partis Chronica
Insignia Dvo - I. Coenobii Hirsavgiensis, Diœcesis Spirensis: eius
foundationem & progressum ab Anno Christi DCCCXXX. vsque ad Annum
MCCCLXX. II. Coenobii ...

Trithemius, Johannes

Francofvrti, 1601

XIII. Ioachim Dei Gratia Marchio Brandenbvrgensis, princeps elector, Ioan.
Trit. ab. S. Iacobi Herbipolen. Salutem.

urn:nbn:de:0128-1-17336

noſti, propterea non eſt opus vt multa de illo ſcribamus. Quare nobis diem electionis nō ſignificauerūt in tempore, vt pro directione & conſilio fuiſſemus etiam præſentes. Si quis homo ſcire mores hominum poteſt; nullus monachorum Spanhemem. nobis fuit ignotus. Sciens autem prior Melantius quanta in nos commiſerit mala, præſentiam noſtram horruit, meruens abbatiam ſe non poſſe conſequi, ſi noſtro fuiſſet conſilio electio celebrata. Ergo viſitatoribus aſſignetur ſi quod malum hanc electionem fuerit ſubſecutum, qui nos aduocare cum debuiffent neglexerunt. Receſſiſſe illos cum indignatione ſcribis uenientem loco inſtituere abbatem nequiuerunt. Nō miramur quod fratrum conſpiratione præuenti, cōde ac machinatione præuenti, cum ambo ſatis earum actionū, quas præſumplerant pēnitus ſint inexerti. Alter enim Selgenſtatenſis abbas domi cōſiſtere aſſuerus; nunquam in cauſis ordinis publicis fuit conuerſatus. Alter vero montis epiſcopi abbas quid eſt niſi vter ſine intellectu, commeaſationibus & poculis inflatus; qui ſtulta & imperita blatteratione quicquid aggreditur confundere & inuertere conſuevit. Sed ea quæ facta ſunt tractare non valentes, ſilentio tranſeamus. Potens enim eſt Dominus Deus per miſericordiam ſubleuare iacentem, vt electus ipſe, de quo iam nullus videtur eſſe contentus, gratia in eo proficiente diuina, melior fiat multo quam aliquis poterat æſtimare. Nec noſtra de erit cohortatio, ſed quam primum nobis certi fuerit copia nunciū, ipſum literis noſtris pro Chriſti amore prouocare ad meliora curabimus. Vale. Ex Herbipoli decima quarta die menſis Ianuarii, Anno Chriſtianorum 1507.

XIII.

IOACHIM DEI GRATIA MARCHIO BRANDENBYRGENSIS,
princeps elector, Ioan. Trit. ab. S. Jacobi Herbipolen. Salutem.

REVERENDE pater amantiffimeque præceptor, gratioſo tibi congratulamur affectu de noua quam nuper accepiffi abbatia, in qua vt ſperamus quietem habeſis maiorē quam in Spanheim te habuiſſe conſtat. Deo cunctipotenti deuote humiliterque ſupplicantes, vt paternitatem tuam in eadem pro ſua ſanctiſſima voluntate, non ſecus quam tibi ex animo fauemus, ſanum felicemque diu conſeruet & incolumem. Scire uehementer cupimus quid factum ſit de præceptore tuo Libanio, vtrum adhuc viuat, aut rebus exceſſerit humanis. Quod ſi mortuus, paternitatem tuam attente rogamus, vt pro librorum eius acquisitione nō dormiat. Scis enim quam nobis ſint vtilis & neceſſarii. In vltimis tuis ad nos literis promiſiſti, te quanto poſſes citius perfecturum ea quæ poſtulauimus a dēda per te, rogamus vt more tuo diligentiam adhibeas, moxque vt conſignata perfecteris, conducto ſideli nuncio pro noſtro ſalario nobis mittere quantoſius non pigriteris. Mitimus tibi, o decus noſtrum, tonnam vnā ſalfatorum luciorum, & duas hallectium, quæ vt grato ſuſcipias animo, non pro munere ſed pro noſtri memoria rogamus. Sturionis autem & eſocis copiam hac vice habere nequiuiſimus, alias etiam tibi libentiſſime ea miſiſſemus. Quicquid enim boni paternitati tuæ impēdere poterimus, ſingulari fauore parati ſumus, quod vt faciamus, tua ſidelitas, diligentia, & munificentia nobis exhibitæ copioſe promerentur. Nam merito ingratitude argueremur vitio, ſi tuorum erga nos benefactorum obliuiſci videremur. Feruentiſſimo autem deſiderio tuum ad nos reditum circa feſtum Pentecoſtes, aut ſi fieri poſſet citius exoptamus, quod vt ſine tuo fiat incommodo diligēter curabimus. Habemus enim multa cum tua paternitate conferenda, quæ literis commendare non poſſumus. Vt autem pro hoc ipſo negotio conuenientem ad Dominum tuum Epiſcopum noſtrumque amicum habeas acceſſum, cum ſine illius conſenſu venire nequeas, tibi noſtras ad illum literas mittimus, in quibus vt nobis pro tuo ad nos reditu conſentiat diligentius oramus, nullatenus dubitantes, quin tua paternitas pro impetratione huius negocii diligentiffime nobis apud eundem amicum noſtrum cooperabitur. Quicquid impetraueris tandem nobis per nuncium expenſis noſtris conducendum reſcribere velis, & habeſis nos tibi ad votum gratificaturos in omnibus. Valere tuam paternitatem quam feliciffime optamus. Ex Vrſulo noſtro in die ſancti Anthonii abbatis manu noſtra propria. Anno dominicæ incarnationis milleſimo quingenteſimo ſeptimo.

Ad has

scribamus. Quare nobis diem electionis
 & consilio fuisset etiam profecto. Si
 onachorum Spanhemem. nobis fuit igno-
 os commiserit mala, presentiam nostram
 scqui, si nostro fuisset consilio electio cele-
 alium hanc electionem fuerit subiectum.
 . Recelisse illos cum indignatione scribis
 quod fratrum conspiratione presentem
 unt. Nō miramur quod fratrum sine fra-
 earum actionum, quas praesumptum pe-
 sabbas domi consistere a fuerit, immo
 ter vero montis episcopi abbas quidam
 culis in flatus: qui stulta & imperiti libere
 rtere consuevit. Sed ea quae facta hinc
 tens enim est Dominus Deus per militem
 o iam nullis videtur esse contentus, gra-
 am aliquis poterat estimare. Nectro do-
 fuerit copia nuncii ipsam litteris nobis pro-
 nus. Vale. Ex Herbipoli decima quarta

II.

CHIO BRANDENBURGENSIS,
 Jacobi Herbipolen. Salutem.

ceptor, gratioso tibi congratulatur affectu
 qua ut speramus quietem habebis in
 cunctipotentia deuote humiliterque imp-
 a sanctissima voluntate, non secus quam
 onseruet & incolumem. Scire uehementer
 banio, utrum adhuc uiuat, aut rebus con-
 tuam attente rogamus, ut pro libere
 nobis sint utiles & necessarii. In uisitatione
 perfecturum ea quae postulat in uisitatione
 beas, moxque ut consignata perfectio con-
 nitere quantoties non pigritera. Mox
 m luciorum, & duas hallectum, quae
 ostri memoria rogamus. Struonibus uerba
 alias etiam tibi libentissime ea misissimus
 e poterimus, singulari fauore parati sumus
 unificencia nobis exhibere copiosissime
 ar uitio, si tuorum erga nos benedictione
 esiderio tuum ad nos rediret in cetero
 s, quod ut sine tuo fiat incommodo d' ip-
 a paternitate conferenda, quae litteris con-
 ipso negotio conuenientem ad Dominum
 as accessum, cum sine illius consensu
 us, in quibus ut nobis pro tuo ad nos
 bitantes, quin tua paternitas pro impene-
 d eundem amicum nostrum cooperante
 ancium expensis nostris conducendum
 tificaturus in omnibus. Valere tuum par-
 tulo nostro in die sancti Anthonii
 nno dominicae incarnationis
 atesimo septimo.

Alia

IOANNIS TRITHEMII.

527

Ad has litteras in diebus paschalibus primum respondi, quoniam non per certum
 nuncium, sed per casualem vectorem, qui pisces nobis ab ipso principe dona-
 tos adduxit sexta die mensis Martii, quae fuit sabbatum post reminiscere in
 • quadagesima, mihi praesentatae sunt.

XV.

IOAN. TRIT. AB. S. IACOBI HERBIPOLENSIS, OPT. FRATRI
 Nicolao Basellio monacho Hirsaugiensi, suo quondam auditori
 atque discipulo S.

10

AEGRITVDINI tuae compatior, & Dei summi clementiam oro, ut pristinae te quan-
 totius restituat sanitati. Et mihi quidem sicuti scribis vastitas & solitudo, iuxta vaticini-
 um Esaiæ prophetae occurrerunt non sine contritione magna, quoniam bello multo-
 rum fauente in Principem meum Serenissimum Palatinum, omnes pene cortis mona-
 sterii tunc mei Spanhemensis, aut incēdio aut vastatione hostili perierunt. Bello tandem
 imperio Regis Romanorum sedato, quidam ex Cynonotis principi Palatino non satis
 prospera fauente, contra me in eius odium surrexerunt, mihi que in occulto a mulos sus-
 citantes, Ducem Ioannem reddiderunt infensum. Quae posthac super me secuta sint ma-
 20 la, cum esses mecum in fine mensis Iunii Neometi anno quinto supra quingentesimum
 atque millesimum, plenius audiuisti. Postea vero cum tempore didici quod prius ignora-
 bam, quoniam omnia quaecumque, aduersum me tentauerunt a muli, ad instantiam quo-
 rundam fratrum meorum simul & abbatis Moguntini hostis omnium studiosorum ho-
 minum praesumpserunt. Enim uero nisi me absente, nihilque tale suspicante manutenuis-
 set improbos, nunquam in metalia commississent. Non mireris Baselli, nec temere factum
 30 arbitris, quod abbatiam dimiserim Spanhemensem iniuria provocatus a mulorum, in
 qua per annos tres & viginti quantas inutiles occupationes meo proposito aduersas ha-
 buerim, nec ego dicere possum, nec tu facile crediturus es. Quamuis non penitus omniū
 sis signarus, utpote qui anno mecum integro conuersatus, mores & studia singulorum ex-
 amissim perpendisti, & ofores bonarum litterarum apud nos plures inuenisti. Quid facere-
 mus diutius cum monachis ingratissimis, quibus persuadere nunquam potuimus, ut mores ad
 regulam puritatem corrigerent, & sacro studio scripturarum, quod monachos maxime de-
 corat, insisterent, sed vanitatibus semper inhiantes salutis monita spreuerunt. Postremo
 in reprobum sensum conuersi grauem sed occultam in nos conspirationem ordinarunt,
 talia per iniquitatis satellites praesumentes, quae nobis ad contumeliam iniustissime facta
 viderentur. Dimissimus illos oportunitate accepta, neque enim nos poenitet, locum asse-
 cuti etiam pauperem, quietum tamen & nostris studiis non mediocriter conuenientem, in
 quo & nobis & lecti omni utiliter vacare poterimus scripturarum. Qui sint capita factionis
 in nos cum velis scire, ad memoriam reuoca quae olim audieris in Spanheim, & bonos fa-
 40 cile a consortio malorum secerne. Benedictus dominus Deus omnipotens, qui me libe-
 rauit de medio Babylonis, & de profundo inutilium occupationum eripuit animam me-
 am, ut deinceps ambulare coram eo in pace & tranquillitate mentis, quod semper quide
 optaueram in toto corde meo. De Chronica monasterii tui Hirsaugiensis, scire te volo Ir-
 bu sine charis, quod imperfectam reliqui vna cum libris & comportatis omnibus in mo-
 50 nasterio Spanhemensi, ubi quicquid vestri iuris est quaerite, & pro eius consummatione ut
 volueritis cogitare. Prior enim conuentio nihil amplius ad me pertinet, quia cum abba-
 tia omnibus ad eam pertinentibus renunciaui. Ero nihilominus paratus facere pro honore
 monasterii tui quod potero, si tuus voluerit abbas. Vale. nostri memor in orationibus tu-
 is ad Deum. Ex Herbipoli 14. die mensis Martii, Anno Christianorum 1507.

Chronica
Hirsaug.

XVI.

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI IOANNI TRITEMIO
 abbati Herbip. doctissimo praepositorum suo, Ioannes Centurianus de Clusardia
 pastor ecclesiae in Tritenheim, Sa-
 lutem.

Dixi potest minime, nec facile quidem crederet quisquam, praepositorum omnium
 doctissime, quanta fuerim laetitia & exultatione perfusus, quando magister Iaco-
 bus Tri-